

LEOPOLDOV

6/2016

DNES
najmä
festival hier

Mikuláš, ktorý priniesol radosť, hry i sladkosti

Motokáry, autíčka, trampolína, nafukovací hrad, vláčiky, stavebnice, stolný tenis, stolný futbal a hokej, desiatky spoločenských hier, súťaže, maskot festivalu, divadelné predstavenie, tombola, premietanie rozprávky... no a, samozrejme, Mikuláš. Tak vyzeral, stručne povedané, mikulášsky deň, ktorý pre deti zorganizovali členky a členovia neformálnej skupiny Skarabeus a ich priatelia dobrovoľníci v spolupráci s mestom nielen pre leopoldovské deti, ale najmä pre celé rodiny, aby sa všetci mohli stretnúť, zahrať sa, odreagovať sa či len tak... sa pri hre porozprávajú.

Ponuku prísť do mestskej nafukovacej haly na druhý festival spoločenských hier po roku prijalo v sobotu 3. decembra okolo 170 detí, niektoré s rodičmi, iné bez nich, ba našli sa rodiny, čo prišli aj z bezprostredného okolia. Deti v kočíkoch priviezli rodičia, tie staršie prišli i samy a každému sa ušlo to, po čo prišiel. Niektorí sa vyšantili v nafukovacom hrade či na trampolíne, iní vyskúšali hádam všetkých päť alebo šesť motokár, daktori zasa preferovali spoločenské hry za stolmi alebo šport v podobe stolných hier, ale väčšinou svoje aktivity striedali. Viaceré mamy na prosbu organizátorov so sebou priniesli sladké alebo slané pochúťky, lebo 8-hodinová aktivita detí a mládežníkov si od mnohých vyžiadala aj nemalé kalórie. Aj keď sa väčšinou všetci hrali so svojimi kamarátmi, predsa len do istej miery organizátorov prekvapilo, že aj staršie decká sa bez ponúkajú nechalí nahovoriť na hry v súťažných skupinách a prejavili nielen kolektívneho ducha, ale aj rešpekt k svojim súperom.

Krátko po súťažných dueloch už prišlo na rad divadelné predstavenie. Najmä tie mladšie deti si

posadali na lavice a sledovali, čo si pre ne pripravila v interaktívnom hudobno-dramatickom pásme mladá divadelníčka so svojimi plyšovými priateľmi. Deti zaujala šikovnými pohybmi rúk, ktorými akoby vdýchla neživým zvieracím postavičkám život a takisto jej deti živelné odpovedali na mnohé zvedavé otázky. Divadelníčka vykúkala vlak, ktorý meškal, no napokon ním prišiel sám Mikuláš. Zbehli sa k nemu deti, ktoré mu recitovali básničky alebo mu zaspievali pesničky, tí starší si aj trochu pomachrovali. Napokon Mikuláš v súkromnom rozhovore povedal: „Chvalabohu, malé deti zostali takými, aké ich poznám. Nezmenili sa a

to je dobrý znak.“ Mikuláša, keď rozdal sladké darčeky, čakala ešte dôležitá úloha, a to vyžrebovať tombolové lístky. Deti si ich mohli vybrať v občerstvovacom kútiku, ktorý mala na starosti pani primátorka a pomáhali jej pracovníčky mestského úradu a ich priatelia. V asi tridsiatke cien deti potešili spoločenské hry, farbičky, lopty a ďalšie príjemné drobnosti. No a keď sa deti rozlúčili s Mikulášom, na rad už prišla premietaná rozprávka. Deti si v priebežnom hlasovaní mohli vybrať z ponuky troch kreslených rozprávok a vyhral v ňom príbeh o rybičke Dory, ktorý uzavrel tohtoročný hravý i trochu bláznivý mikulášsky festival v Leopoldove. „O to nám išlo, aspoň na niekoľko hodín dať deťom to, čo im bytostne patrí – hry, veselosť a rodičov,“ povedali po užitočnom dni a vyčerpávajúcom balení všetkého, čo tvorilo súčasť podujatia, hlavné organizátorky Mária Moravčíková a Kristína Bajtalová.

(jh, foto: VM, JM)

Kam kráčaš...

Som Mikuláš z Myry. Narodil som sa pravdepodobne v starogréckom meste Patara, ležiacom na juhozápade dnešného Turecka. Mojmím najznámejším činom je záchrana troch sestier, ktorým hrozila prostitúcia, aby si zarobili na veno. Vtedy som im po tri noci na oblok nosil v mešcoch peniaze, aby sa vyhli potupnému osudu. Pomôcť alebo iba niekomu urobiť radosť prináša povznášajúci pocit a preto sa už stovky rokov za pomoci dobrých ľudí pokúšam tento svet obohatiť šírením drobnej radosti najmä v čase výročia môjho úmrtia, 6. decembra.

Bol som ako každý rok aj vo vašom meste a mal som radosť, že moja idea stále žije prakticky v každej rodine. Osobitne rád navštevujem miesta, kde sa viacero ľudí snaží kráčať v mojich šlapajach a pripravuje niečo milé pre ostatných. Nepoznaný som sledoval prípravy vášho festivalu hier aj na počesť môjho sviatku a už vtedy som s potešením sledoval nadšenie, s akým pripravovali priestor pre nasledujúci sviatočný deň. Mladí aj starí sa vedno vrátili do svojich detských liet a spomenuli si, aké to bolo krásne, keď aj im žiarili detské očka v očakávaní môjho príchodu. V živote však nie je všetko idylické, a preto ma azda ani neprekvapila skutočnosť, že prišli aj chlapi, nie deti ani nie dospelí, ktorí sa tu ponevierali a ani im nenapadlo spýtať sa, či by mohli pomôcť. Chuť jazdiť na atraktívnych šliapacích autíčkach, ktoré tam iní chystali, im však nechýbala. Zarazilo ma to a bol som zvedavý, aký bude nasledujúci deň...

Myslím si, že bol príjemný, taký, ako si ho usporiadatelia želali. Aspoň to tak vyzeralo. Prišla aj moja chvíľa, a tak ako po stáročia som priniesol darčeky pre tých najmenších a tak ako po stáročia som bol i ja odmenený žiariacimi očkami a radosťou detí. Mnohé mi zarecitovali básničku, zaspievali pesničku a ja som ich odmenil drobným cukríkom. Potom som vyžreboval a rozdal asi šesť desiatok malých vecných darčiekov. Samozrejme, bol som iba prostredník a symbol tradície, ktorá je možná iba vtedy, ak sa srdcia ľudí otvoria jeden pre druhého. Nie je to zložité, ale zároveň som si uvedomil, že to nie je ani samozrejmé.

Opäť nepoznaný som si počkal, kým sa vytratil aj posledný účastník nedelňého stretnutia, aby som čítal z tváří, či sa dobrá vec podarila. Možno sa podarila, ale videl som aj sklamanie a znechutenie. Nie preto, že bolo treba včera pripravené dejisko zbalit a upratať, ale preto, že napriek ostrážitosti usporiadateľov bolo niekoľko pripravených hračiek násilne zdemolovaných a dokonca ktosi ukradol aj stolnotenisovú raketu. Horšie bolo to, že aj niektorí dospelí sa počas festivalu správali ako nedospelí a dávali zlý príklad deťom, bohužiaľ, možno aj nevedomky, zo zvyku z domova. Najhoršia bola však skepsa zakrádajúca sa medzi usporiadateľmi a úvaha, či to vôbec malo zmysel a či v takýchto podujatiach pokračovať.

Je mojmím životným presvedčením, že človek sa rodí dobrý – najmenší, ktorí mi dnes recitovali to úplne dokazujú. Sú čistí, nepopísaní a rodina má tú zásadnú moc ukázať im riadky, na ktorých budú môcť písať svoje kapitoly života. Ak sa v kruhu najbližších nenaučia, čo je dobré a čo zlé, nenapraví to ani škola, ani spoločnosť a zlý odkaz potom odovzdajú aj svojim potomkom.

Napriek sklamaniam treba zotrvať a ukazovať ľuďom, že tradície samy o sebe bez pričinenia ľudí nič neznamenajú, ale dávajú nám inšpiráciu pre tie nepopísané mladé stránky života. Najbližšie nás čaká príchod Ježiška, nechajme sa inšpirovať narodeným nepopísaným, ale predurčeným životom, ktorý by mal byť v každom z nás...

Váš Mikuláš

Mikulášsky miniligový turnaj – legionári víťazili

K pravidelným predvianočným podujatiam v meste sa zaradil aj obľúbený Mikulášsky miniligový turnaj, ktorý sa tento rok uskutočnil v sobotu 3. decembra v nafukovacej hale v areáli MTK Leopoldov. Aj jeho 9. ročník zorganizovali Leopoldovská futbalová miniliga a mesto Leopoldov. Na turnaji sa zúčastnilo 10 družstiev a v rámci nich sa prezentovalo až 96 hráčov. Prvý výkop patrilo primátorke mesta T. Kavuliakovej.

Okrem družstiev z Leopoldova ho podporili účasťou družstvá zložené z hráčov z Červeníka, Maduníc, Šulekova, Hlohovca, Bratislavy, Trnavy, Banskej Bystrice, Zlatých Moraviec a dokonca aj ďalej Oravy. Družstvá boli štandardne rozdelené do dvoch skupín po 5 družstiev. Skupina Leopoldov hrala svoje stretnutia dopoludnia a skupina Zvyšok sveta popoludní. Z každej skupiny postúpili do ďalších bojov prvé dve družstvá.

Skupinu LEOPOLDOV tvorili družstvá CCCP, Deluxe, FC Autofair, Legia Skazy, No Name a skupinu ZVÝŠOK SVETA reprezentovali družstvá Ape Banana, Brutálna zostava, Fízli, Kamenári a Lenovo.

Výsledky po skupinovej fáze reprezentuje nasledujúca tabuľka:

Skupina Leopoldov

Poradie	Družstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1.	Legia Skazy	4	3	0	1	6 : 2	9
2.	FC Autofair	4	2	1	1	7 : 6	7
3.	No Name	4	2	0	2	4 : 6	6
4.	CCCP	4	1	1	2	3 : 4	4
5.	Deluxe	4	1	0	3	4 : 6	3

Skupina Zvyšok sveta

Poradie	Družstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1.	Kamenári	4	2	2	0	7 : 4	8
2.	Fízli	4	2	1	1	5 : 4	7
3.	Brutálna zostava	4	2	1	1	7 : 3	7
4.	Ape Banana	4	2	0	2	9 : 7	6
5.	Lenovo	4	0	0	4	3 : 13	0

V skupine Leopoldov zvíťazilo družstvo Legia Skazy a postúpilo spolu s FC Autofair Leopoldov do vyraďovacej fázy.

V skupine Zvyšok sveta postúpil tím Kamenári. Z druhého miesta postúpili Fízli na základe lepšieho vzájomného zápasu s Brutálnou zostavou.

Víťaz skupiny Leopoldov, Legia Skazy (víťaz ostatných dvoch ročníkov – poznámka red.), nastúpil v prvom semifinále proti druhému celku skupiny Zvyšok sveta, tímu Fízli. Tým sa na-

pokon zopakovala situácia spred roka. Napokon hráči Legie Skazy postúpili do finále – zápas sa skončil 2:0.

V druhom semifinále narazili na seba družstvá Kamenári a FC Autofair. Vyrovnané stretnutie sa skončilo remízou 1:1. Po rozstrele boli šťastnejší Kamenári a postúpili do finále.

V zápase o 3. miesto sa stretli porazení semifinalisti Fízli a FC Autofair. V zápase využili väčšie skúsenosti a hráči FC Autofair, ktorí zvíťazili 4:2 a vybojovali bronzové medaily. Vo finále sa stretli obaja víťazi svojich skupín Legia skazy (víťaz ostatných dvoch ročníkov) a prekvapenie turnaja Kamenári. Po pomerne jednoznačnom priebehu zvíťazila Legia skazy (3:0), zdvihla nad hlavu víťazný pohár a skompletizovala „čistý“ hatrik. O dodržiavanie pravidiel sa počas turnaja starali ligoví rozhodcovia Marián Krč-Konečný a Jaroslav Kravárik, ktorí bezproblémovo riešili všetky sporné situácie.

Po skončení turnaja boli vyhlásení aj najlepší jednotlivci. Titul najlepších strelec/najlepší strelci turnaja dosiahli hneď štyria hráči, ktorým sa podarilo do súperovej bránky umiestniť po štyri góly. Boli to Andrej Juriga (Kamenári), Tomáš Ondříga (FC Autofair), Lukáš Tkáč (Legia skazy) a Branislav Krajčovič (Legia skazy). Ako najlepších brankárov bol vyhodnotený Roman Tkáč (Legia skazy). Treba spomenúť a kvitovať, že organizátori udelili aj cenu Fair play – získal ju hráč družstva No Name Patrik Pokrývka (na fotografii), ktorý čestne vrátil súperovi nesprávne prisúdenú loptu pre jeho tím, a to aj napriek tomu, že bol v útoku a jeho tím práve v tom čase hral oslabený o jedného hráča a prehrával 0:2.

Organizátori dakujú sponzorom spoločnosti Lenovo Slovakia a reštaurácii Nový Pranier za ich materiálnu a finančnú pomoc. Všetci zúčastnení hráči aj diváci boli veľmi spokojní s priebehom a turnaja a spolu s hlavným organizátorom Jozefom Krilekom sa tešia na ďalší ročník.

Martina Radošovská, (jh)

Rozprávková noc v škole

V poradí už štvrtá Rozprávková noc v našej základnej škole sa uskutočnila 27. októbra. A čo sa ukrýva pod týmto názvom? Je to podujatie, ktoré organizujú vychovávatelia ŠKD pre deti, čo navštevujú školský klub. Naša škola sa v tento večer zmenila na čarovný hrad plný duchov a záhadných bytostí. Deti boli rozdelené do troch skupín: Šmolkovi, Zlatej rybky a Snehového kráľovstva. Ich úlohou bolo plniť rôzne pripravené úlohy v rôznych priestoroch školy a takýmto spôsobom získali indicie potrebné k objaveniu pokladu. Úlohy, ktoré plnili, boli v štýle rozprávkových úloh.

Aby si naši malí pátrači doplnili stratené sily, na večeru dostali chutnú pizzu a džús pripomínajúci gumidžús. Po večernej hygiene si deti v telocvični, ktorá sa mimochodom zmenila na rozprávkovú jaskyňu Šípkovej Ruženky, poľhali do spacákov a pozerali rozprávku Nech žijú duchovia. Ráno, po chutných raňajkách, deti dostali diplomy za odvahu, preukaz spáča a balíček z pokladu. Akcia sa deťom, ale i rodičom veľmi páčila a už sa nevedia dočkať jej zopakovania.

Gabriela Suchánková, ved. vychovávateľka

Ako Leopoldovčania Leopoldovčanom pripravili Vianoce

Vianoce tento rok prišli do Leopoldova o dva týždne skôr. Na tradičných vianočných trhoch síce počasie pripomínalo skôr jar, sviatočná atmosféra však určite nechýbala. Už od skorých ranných hodín na Námestí sv. Ignáca usilovne pracovali nielen organizátori, ale aj niekoľkí kuchári, ktorí pre návštevníkov pripravovali zabíjačkové špeciality. Jedným z nich bol aj Vilo Habo, súťažiaci, zabávač a kuchár z relácie Moja mama varí lepšie ako tvoja, ktorý návštevníkom okrem iného prezradil, na čom všet-

kom si labužníci mohli pochutiť. Súčasťou trhov bol totiž aj stánok reštaurácie Nový Pranier, ktorá nielenže zabezpečila polovičky zo svinky, ale jej pracovníci už skoro ráno prezentovali výrobu tradičných zabíjačkových špecialít, ktoré si návštevníci mohli aj kúpiť.

K vianočným trhom neodmysliteľne patria ľudoví remeselníci a ich výrobky. Prvý stánok si hneď od rána pripravovali manželia Boháčikovci, ktorí boli neprehliadnuteľní

vďaka svojej optimistickej nálade, ale aj tradičným ľudovým kostýmom. Aj tento rok okrem cezpoľných remeselníkov predávali svoje výrobky aj domáci. Návštevníci si tak mohli kúpiť aj bohato zdobené a originálne medovníčky a medovníkové krajinky, vianočné ozdoby, prívesky, stromčeky šťastia, ba dokonca aj leopoldovský med od Slavomíra Ivančíka, ktorý však svojou kvalitou už dávno prekročil hranice nášho mesta. Ocenili ho nielen na národných súťažiach, ale dobré meno si buduje už aj v zahraničí.

Tradičnou súčasťou leopoldovských vianočných trhov sú aj stánky s výrobkami detí z miestnej materskej a základnej školy a ich rodičov. V tomto prípade platilo, že čo je doma, to sa počíta, pretože obidva stánky patrili k najnavštevovanejším. Novinkou tohtoročných vianočných trhov bol stánok s knihami za symbolickú cenu. Iniciátorom tohto nápadu bol Leopoldovčan Martin Majtán z miestnej mládežníckej organizácie Kreatívni ľudia – Zdravší Leopoldov, ktorej členovia pomáhajú na mnohých podujatiach v našom meste. Martin na vianočné trhy priniesol knihy predovšetkým z vlastných zásob. Hoci sa dnes často stretávame s menším záujmom o čítanie a literatúru, domáci tento trend zmiatli zo stola. Počas celého dňa sa totiž predalo vyše 70 kníh.

Viaceré akcie v Leopoldove by nebolo možné zrealizovať bez pomoci dobrovoľníkov, ktorí aj tento rok pripravovali kapustnicu

pre obyvateľov mesta, ale aj pravú slovenskú pochúťku – masťný chlieb s cibuľou. Aktívni leopoldovskí dôchodcovia boli azda najveselšou skupinkou na trhoch a napriek tomu, že ich kapustnica sa rozdávala zadarmo, chutila naozaj ako z trojhviezdičkovej reštaurácie. Počas celého dňa to na námestí rozvoniavalo trdelníkom, horúcou čokoládou, vianočnými obličkami, ale aj medovinou a vareným vínom. Poobede ku kulinárskym zážitkom pribudli aj tie kultúrne. Hudobný program odštartovala naša Mestečanka, po ktorej nasledovalo naozaj veľkolepé a veľmi príjemné vystúpenie žiakov zo základnej školy s tematikou Vianoc. Moderovaný program tvorilo niekoľko predstavení detí z rôznych ročníkov, ktoré sa mohli tešiť z najpočetnejšieho publika. Talentované speváčky a spevákov vystriedali ľudové verše či školský spevokol. Zahanbiť sa nenechali ani najmenší žiaci z materskej školy so svojím tanečným vystúpením. Program ďalej pokračoval vystúpe-

ním manželov Vachanovcov z Červeníka, ktorí divákovi pripomenuli tradičné, ľudové Vianoce. Trochu správnej sviatočnej grácie prinieslo trio Impression klavírnym a husľovým vystúpením. Klasické skladby svetových skladateľov vytvorili v parku nezabudnuteľnú atmosféru. Organizátori sa usilovali pripraviť variabilný program pre každého, preto napokon klasiku vystriedala moderná hudba v podaní kapely Graeme Mark Band. Napriek tomu, že vianočné trhy bývajú najčastejšie doménou väčších miest, tohtoročné trhy v Leopoldove sú dôkazom toho, že aj menšie mestá dokážu pre svojich obyvateľov pripraviť zaujímavý, kreatívny a kvalitný program. A nemusí trvať týždeň, musia ho tvoriť desiatky kapiel či stánkov a atrakcií. Vianočnú dušu mu môžu dodať najmä ľudia, ktorí sú ochotní priložiť ruku k dieľu a vytvoriť sebe aj ostatným obyvateľom priestor na príjemné spoločné stretnutie.

Pripravila Mária Moravčíková.

Foto: J. Hladký, I. Vidová

Vianočný strom Jozefa Zollera Reprezentoval slovenských drotárov v Poľsku

Primátorka prijala umeleckého majstra

Kto by v Leopoldove nepoznal *Dodka Drótika*, ako zvyknú zainteresovaní susedy volať umeleckého drotára Jozefa Zollera. Jeho umenie ho preslávilo široko-ďaleko, a tak v tomto roku ho minister kultúry a generálna riaditeľka Ústredia ľudovej umeleckej výroby poctili titulom majster ľudovej umeleckej výroby v oblasti drotárstvo. Na ocenenie zareagovala aj primátorka mesta, ktorá nedávno Jozefa Zollera prijala vo svojej pracovni, aby sa mu poda-

kovala za doterajšiu reprezentáciu mesta a udržiavanie starých remeselníckych tradícií.

Dedo pána Zollera pochádzal z Nemecka a mama bola rodená Mestečanka. K ľudovému umeniu sa dostal už ako desaťročný chlapec v mestečskej škole, keď začal vyšívvať obrusy a maľovať obrazy. Na začiatku jeho aktivít stála pani učiteľka Vranovská, ktorá usmerňovala jeho prácu, poskytovala mu vzory, dávala rady. Takto vzniklo mnoho jeho dečiek či podušiek. Neskôr sa začal ako samouk venovať výrobe drotárskych užitočno-dekoratívnych predmetov a výrobkov a jeho najčastejšie používanou metódou sa stala košíkarska technika – od šnúrok a nití prešiel k drôtu. Inšpiráciou mu bolo to, že u spolužiaka na stene videl z drôtu vyhotovené palmy, slony a podobne. Drôtovňa, za ktorú sa vyučil, zakrátko prijímala do chránenej dielne zručných remeselníkov, ktorí sa mali venovať umeleckej výrobe. Tušil, že to je jeho šanca. V časoch rôznych zmien nakoniec Drôtovňa dielňu zavrela – z 13 umeleckých majstrov napokon zostal Jozef Zoller sám. *„Začal som spolupracovať s ÚLUV-om, no musel som si založiť živnosť. Postupne som vyrábala umelecko-úžitkové predmety z drôtu aj pre rôzne múzeá či skanzeny – v Čadci, Pribyline, Budatíne a inde,“* hovorí umelecký drotár. Keď v budatínskom múzeu vyhlásili súťaž o Strom roka, vyhotovil z drôtu vianočný stromček, ktorý vyhral prvé miesto a reprezentoval slovenských drotárov na výstave v Poľsku.

Majster z drôtu pletie misky, srdiečka, košky, podnosy na ovocie, košíky na fujary, ba aj vianočné stromčeky.

Rád sa necháva zlákať aj na neisté chodníčky, keď mu napríklad niekto povie svoju predstavu o výrobku a už je len na ňom, ako ho vyrobí a akú definitívnu podobu mu dá. Takto napríklad vyrábala aj svietniky v podobe anjelov. Spod jeho šikovných rúk napríklad privesok v podobe srdca vyjde asi za tri hodiny. *„Drotári používajú rôzne svoje tajné techniky a technológie a neprezradia ich nikomu,“* dozvedeli sme sa, keď sme sa spýтали na daktoré šikovné tahy. Pre pána Zollera je umelecké drotárstvo skôr hobby ako zdroj obživy. *„Mňa táto práca baví. Občas čosi predám, ale nemôžem povedať, že by človek na umení mohol zbohatnúť,“* vysvetľuje a za pravdu mu dáva aj ďalšia drotárska kolegyňa, ktorá o ňom hovorí ako o človeku, ktorý so skromnosťou a pokorou nesie svoj drotársky chlebiček. K svojej práci priučal dokonca aj svojho 85-ročného otca, ba aj deti z Trakovíc, Leopoldova a Zeleníc. Pri tejto práci však netreba len nadanie, ale aj vytrvalosť a tr-

pezlivost, ktorá najmä mladým chýba. „Ja trávim touto prácou šesť až šesťnásť hodín denne. A keď nemôžem spať, prejdem do dielničky a pracujem. Ak zasa začne bolieť chrbát alebo prsty, to je znak, že treba trochu oddychovať.“

Na rôznych výstavách aj v rámci Ústredia ľudovej umeleckej výroby sa Jozef Zoller prezentuje drôtenými košíčkami, miskami, príveskami, obrúčkami, rozličnými stojanmi a inými umeleckými

aj úžitkovými predmetmi. „Neraz obdržím aj staré prasknuté pekáče a iné nádoby. Gazdinky veľmi dobre vedia, prečo si ich nechávajú ešte opraviť alebo zosilniť.“ Svojím umením a prácou „naživo“ sa pravidelne predstavuje nielen v našom regióne, ale aj na jarmokoch a podobných ľudovoumeleckých podujatiach v rôznych regiónoch. „Mám vo zvyku šiť, háčkovať alebo štrikovať z drôtu priamo na podujatiach. Jednak si tak krátim čas, jednak každému ukazujem, že sú to moje výrobky a nie dovoz z Číny,“ dodáva s humorom la-vák, ktorý však píše pravou rukou. Pánovi Zollerovi želáme pevné zdravie, veľa inšpirácií a radosti z predmetov, ktorým vdýchol dušu, aby zasa ony priniesli radosť iným ľuďom.

J. Hladký

Posedenie spríjemnila aj tombola

Koncom roka sa zvykneme stretávať, aby sme si zažehlali pokojný advent, krásne Vianoce a aby sme si aj spoločne zaspomínali na to, čo nás postretlo v tomto roku, a zároveň si zažehlali všetko najlepšie do toho roka nového. A to bol aj dôvod stretnutia členov mestskej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých a postihnutých civilizačnými ochoreniami na predvianočnom posedení v sobotu 3. decembra.

Výbor organizácie spolu s predsedníčkou Máriou Petrášovou, ktorá túto funkciu vykonáva od začiatku organizácie, teda takmer 22 rokov, sa aj tento rok vďaka grantovej pomoci mesta usiloval spríjemniť bežné a občas i ťažké dni členov niekoľkými podujatiami. V apríli navštívili floristickú výstavu Gardenia v Nitre, kde si zároveň pre radosť kúpili kvety, v máji zasa podujatie Torta snov v Trenčíne alebo minizoologickú záhradu v Bojnjej, kde si aj poodpekali. Na výletoch ich často s harmonikou sprevádza pán Vranák, nielen aby cesta rýchlejšie ubehla, ale predovšetkým aby si spríjemnili posedenie a pospomínali. Okrem toho v tom-

to roku členovia, ktorí o to prejavili záujem, absolvovali rekondičný pobyt zameraný na zlepšenie zdravotného stavu a pookratie v Trenčianskych Tepliciach a na budúci rok svojim členom podobný zvýhodnený pobyt ponúknu v kúpeľoch v Nimnici. V prípade takýchto pobytov organizácia svojim členom na ne prispieva zo svojich príspevkov.

Predvianočné stretnutie okrem harmoniky pána Vranáka a občerstvenia spestrila aj tombola, v ktorej mohli členovia získať darčeky od mestského úradu (nové publikácie o meste a pevnosti a reprezentačné predmety), od kvetinárstiev Lila a Maja, z predajne textilu p. Šokovej, domácich potrieb na námestí, z Lekárne Novio, večierky p. Herza, očnej optiky Stigma v Hlohovci, upratovacích služieb p. Mihálikovej z Leopoldova a niektoré ceny priniesli aj samotní členovia. Ďalšieho výhercu „ťahal“ predchádzajúci výherca, čo neraz spôsobilo vtipné situácie, a hoci nešlo o veľké ceny, potešili všetkých nových majiteľov. Na záver stretnutia si zaspievali Tichú noc a časť hostí ešte zotrvala v rozhovoroch.

(jh)

Z druhej strany barikády

V polovici novembra vedenie mesta pripravilo v spolupráci s Národnou transfúznou jednotkou na mestskom úrade už druhé tohtoročné darovanie krvi, na ktorom sa zúčastnilo dvadsaťdva dobrovoľných darcov. Primátorka mesta sa chcela našim dobrovoľným darcom poďakovať osobne, a tak si dovoľila pozvať tých, ktorí sa anonymne zúčastňujú na záchrane ľudských životov, v utorok 13. decembra na stretnutie do penziónu Nina. Jedno z tých najprežitejších poďakovaní však i tak vyslovujú tí, ktorým krv zachraňuje život...

„Prišli ste aj vy darovať krv?“

„Nie, ja som žiaľ z opačnej strany barikády...“

Celý život som mala panický strach z injekcií. Bola by som schopná snáď zjesť aj otravu na potkany, ak by bola alternatívou injekčného lieku. Všetko sa v okamihu zmenilo, aj keď nie v mojom postoji k injekčnej liečbe a v strachu z ihliel. Ale Božia pedagógika mi nedala na

výber: ihly, ihliská, ihličky, infúzne sety sa stali neoddeliteľnou súčasťou môjho života v pozícii hematologického pacienta. Ocitla som sa v prostredí ľudí, ktorí sú závislí od ľudskej krvi. Chemicky vyrobené lieky, na tie si môžeme nárokovať, ale krv sa nedá vyrobiť, tú musí niekto darovať a buď je, alebo nie je. Bytostná závislosť od tejto skutočnosti vedie k úvahám o vzácnosti ľudí, ktorých mená pacienti za svojho života nebudú mať možnosť spoznať, a žiada si povedať **úprimné a hlboké ĎAKUJEM za dni a chvíle, ktoré by som bez vás neprežil či neprežila**. Nie je to len samotná krv, ale množstvo derivátov krvi pre hematologických pacientov s chorou kostnou dreňou. Ich kostná dreň nie je schopná vytvárať jednotlivé zložky krvi, a tak sa dodávajú podobne ako diabetikom inzulín. Bez „liekov“ z krvi by sa ľuďom s leukémiami, lymfómami a inými proliferatívnymi ochoreniami výrazne skrátil čas na zemi, v tom lepšom prípade zhoršila by sa im kvalita života.

Môj brat patrí medzi zlatých darcov krvi. Často som sa ho s obdivom pýtala, čo ho k tomu vedie a taktne zisťujem, ako sú bezplatní darcovia oceňovaní spoločnosťou. A v hĺbke ma bolí spoločenská nevášnivnosť. Tolko vzácných darov sa vníma a považuje za samozrejmosť! Každý jeden človek, čo sa nezištné rozhodol pomôcť iným svojou krvou, je VZÁCNY DAR s krásnym srdcom.

Milí darcovia krvi, krvnej plazmy, kostnej drene, v mene svojom i v mene všetkých mojich spolupacientov z onkohematológie a nášho Klubu pacientov Eliáš vám vzdávam hlbokú pocklonu a veľkú vďaku s prianím dobrého zdravia vám i celej vašej rodine s úprimným prianím, aby ste sa nikdy neocitli vy, ani nikto z vašich blízkych na opačnej strane barikády.

Zuzana Mária Švecová, Klub pacientov Eliáš

Čo je to Klub pacientov Eliáš?

Klub Eliáš je neformálnym spoločenstvom priateľov – „pokrvné bratstvo“ z onkohematológie s celoslovenskou pôsobnosťou. Klub vyrástol v rokoch 2011 – 2016 v regionálnom klube pacientov Bratislava Slovenskej myelómovej spoločnosti ako osobná snaha Z. M. Švecovej o pokračovanie služby brata Eliáša Šoltésa OFM, podľa ktorého sme sa nazvali. Oficiálnym dňom vzniku Klubu Eliáš je 19. január 2012 a 24. 10. 2016 sa klub transformoval na spoločenstvo priateľov brata Eliáša, pokračujúce v jeho misii rôznymi formami adresnej pomoci pacientom a rodinám, do ktorých zasiahla rakovina. Sú medzi nimi napríklad: Pacient pacientovi, vydávanie vlastného periodika, rekondičné pobyty, psychosociálne a duchovné aktivity, edukačné stretnutia v spolupráci s odbornými subjektmi z oblasti onkológie a hematoonkológie, komunikácia a spolupráca s patientskými združeniami z hematologického prostredia.

P. Eliáš Eduard Šoltés, OFM (10. 8. 1963 Kežmarok - 19. 1. 2015 Bratislava), bol charizmatický františkánsky kňaz, ktorý 19. 1. 2005 vo veku 41 rokov podľahol onkohematologickému ochoreniu. Absolvoval Vysokú školu dopravnú v Žiline, neskôr po ukončení štúdia absolvoval medzinárodný františkánsky teologický inštitút v Jeruzaleme. Venoval sa výchove mladých, pomáhal chorým a všetkým, ktorí to potrebovali. Bol spoluzakladateľom charitatívneho diela v Žakovciach. Horel v ňom oheň dobroty a lásky, ktorý rozpaľoval aj v iných. Napriek zlému zdravotnému stavu neúnavne pokračoval vo svojej práci, službe, povolani a poslaní slovami: „*Napriek ťažkostiam sa skrze vieru snažím odhaľovať v skutočnostiach života Božiu vôľu a vlastne i Jeho zámery so mnou.*“

Štvrtstoročie od brutálnej masakry

Kolegovia, bývalí kolegovia, rodinní príslušníci, predstavitelia generálneho riaditeľstva ZVJS a Ministerstva spravodlivosti SR sa popoludní 23. novembra stretli pri pamätníku v parčíku pri administratívnej budove ÚVTOS a ÚVV, aby sa poklonili pamiatke piatim zavraždeným kolegom, ktorí prišli o život pred 25 rokmi počas výkonu služby. Na krátkej pietnej spomienke sa

zúčastnil aj generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže Milan Ivan, podľa ktorého práve tieto udalosti v zbere spustili rad bezpečnostných opatrení, zvyšovanie pripravenosti a výcviku, osobnej bezpečnosti, skvalitňovanie vybavenosti, výzbroje a výstroja príslušníkov zboru. Zároveň zbor priebežne investuje do zlepšenia technického stavu, modernizácie a zvýšenia bezpečnosti objektov a väzenských zariadení. Smutné výročie sprevádzali aj memoriály na počesť príslušníkov. Tragický leopoldovský večer v sobotu 23. novembra 1991 sa dnes všeobecne chápe ako najbrutálnejšia tragédia 90. rokov minulého storočia a dáva sa do súvislosti s napätou spoločenskou situáciou na začiatku 90. rokov, čo obzvlášť pociťovalo väzenstvo po Havlovej prezidentskej amnestii. Počas nej bolo z 2334 leopoldovských väzňov prepustených 641. Tí nespokojní, čo zostali vo výkone trestu, sa pokúsili vymôcť si amnestiu odmietaním rešpektovania pravidiel výkonu trestu, hladovkou a napokon vzbúrou sprevádzanou podpálením väznice, ktoré vyvrcholili 28. marca 1990. Sedem väzňov sa aj tak

rozhodlo dostať sa na slobodu, a to aj za cenu ľudských životov, vopred pripraveným ozbrojeným útekom 23. novembra 1991. Krátko po tragédii bola založená naľavo od areálu administratívnej budovy dnes aj trocha zabudnutá alej s piatimi lipami, ktoré majú symbolizovať pamiatku na piatich zavraždených príslušníkov. Vedenie

ústavu ich minulý rok sčasti ošetrilo a mal by k nim pribudnúť malý pomník, ktorý by pripomenul symboliku krátkej lipovej aleje.

(jh), foto:ZVJS, TASR

Behana dolapili aj vďaka vnútornému vyšetrovaniu

„Jubilejný“ väzeň znovu v Leopoldove

Najzávažnejšou udalosťou, ktorá v tomto roku postrela leopoldovskú väznicu, bolo nedovolené vzdialenie sa z pracoviska s dozom v nestráženej časti ústavu, keď 2. júna sa vzdialil zo strelnice odsúdený Lubomír Behan, ktorý vykonával činnosti pri jej oprave. Behana sa podarilo dolapiť v októbri a znovu bol umiestnený v Leopoldove. Takisto v júni pred 160 rokmi sa podarilo z Leopoldova utiecť Jurajovi Chromicovi. Aj ten bol po vypátraní umiestnený znovu do Leopoldova. Bol to prvý známy útek z Leopoldova.

Útek L. Behana

Lubomír Behan bol medzi odsúdenými z pracoviska Údržba, ktorí na strelnici pri väznici vykonávali práce. Po krátkej chvíli od príchodu eskorty na strelnicu, keď veliteľ eskorty zistil, že chýba uvedený odsúdený, príslušníci prekontrolovali počet odsúdených a začali vykonávať prehliadku priestorov objektu strelnice a jej príslušného okolia. Keď zistili, že sa v žiadnom z priestorov odsúdený nenachádza, nahlásili skutočnosť vedúcemu zmeny oddelenia ochrany. Ihneď bola vyslaná prenasledovacia hliadka a realizoval sa typový plán bezprostredného prenasledovania v pravdepodobnom smere postupu, pričom hliadka prehľadávala lokalitu v smere k štrkovisku v Maduniciach a v smere k železničnému mostu v Hlohovci. Vzápätí boli vyslané kontrolné a motorizované hliadky na viaceré pozície v obciach Madunice, Leopoldov, Drahovce, Hlohovec, Terezov, Horné Zelenice a Veľké Kostoľany. Priebežne získané informácie počas pátrania boli ihneď poskytované Policajnému zboru pre potreby operatívneho pátrania. Na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu boli všetky kontrolné a motorizované hliadky stiahnuté späť do ústavu o 15,15 hod. a Policajný zbor ukončil pozemné pátranie a pokračoval v operatívnom. Do akcie boli zapojené všetky policajné zložky v Trnavskom kraji vrátane letky MV SR. Do

prenasledovacej akcie po odsúdenom bolo priamo v teréne nasadených 93 príslušníkov ústavu Leopoldov, 8 motorových vozidiel na rozmiestnenie jednotlivých hliadok a 98 príslušníkov Policajného zboru. Súčasne prebiehalo vyšetrovanie mimoriadnej udalosti priamo v ústave.

Počas neho boli získané informácie, že odsúdenému mala vo vzdialení sa pomôcť civilná osoba na motocykli. Informácie boli operatívne preverované prostredníctvom kamerových systémov a odovzdávané kontrolným hliadkam. Po Behanovi bolo vyhlásené pátranie ako po väzňovi na úteku, v júli a auguste boli naň vydané medzinárodný aj európsky zatýkací rozkaz. Za veľkej medializácie prípadu väznicu navštívila ministerka spravodlivosti L. Žitňanská a zo služobného pomeru boli prepustení traja príslušníci, ktorí v ústave pracovali 8 až 26 rokov. Určité reštrikčné opatrenia boli prijaté aj vnútri ústavu smerom k odsúdeným.

Dve pátracie akcie

Kto je Lubomír Behan? Rozhodnutím Okresného súdu Piešťany bol umiestnený do výkonu trestu odňatia slobody v trvaní osem rokov a osem mesiacov pre spáchanie zločinu lúpeže. Za svoje konanie bol obvinený za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia.

Veľká pátracia akcia po 2. júni 2016 sa zopakovala dňa 24. septembra 2016 v obci Ostrov pri Piešťanoch. V rámci tejto akcie bola poskytnutá súčinnosť Policajnému zboru prostredníctvom vyslania leopoldovských príslušníkov úseku eskortných a špeciálnych činností a úseku služobnej kynológie. V skorých ranných hodinách bola vykonaná prehliadka rodinného domu, v ktorom býval otec L. Behana a podľa získaných informácií sa tu mal ukrývať i odsúdený. Následne boli vykonávané prehliadky motorových vozidiel, nebytových priestorov a príslušný terén obce Ostrov. Do pátrania bol zapojený vrtník ministerstva vnútra, zložky policajného zboru (Útvár osobitného určenia, poho-

tovostný policajný útvar, policajná motorizovaná jednotka) a ústav Leopoldov. Pátracia akcia po odsúdenom sa skončila okolo 15,00 h, no pátranie naďalej pokračovalo.

Ukrýval sa na povale

Policajnej akcii predchádzali operatívno-pátracie činnosti v ústave za úzkej spolupráce s operatívnymi pracovníkmi Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trnave v podobe vzájomného odovzdávania a analýzy informácií. Posledným dňom na slobode odsúdeného Behana bol 8. október, keď pátrači v úzkej spolupráci s trnavskými policajtmi získali operatívnu činnosťou poznatky o pravdepodobnom úkryte hľadaného odsúdeného. Potvrdila sa pôvodná stopa – ukrýval sa v dome na adrese trvalého bydliska svojho otca. Riaditeľ kancelárie generálneho riaditeľa ZVJS Adrián Baláž: „O 3.35 hodine bol aj na základe operatívnych informácií Zboru väzenskej a justičnej stráže zadržaný príslušníkmi Policajného zboru odsúdený Lubomír B., ktorý sa dňa 2. júna vzdialil z pracoviska mimo ústavu. Následne bol o 5.45 hodine dodaný do ústavu Leopoldov. Po vykonaní dôkladnej osobnej prehliadky bol odsúdený umiestnený do oddielu s bezpečnostným režimom. Zároveň boli voči jeho osobe zo strany ústavu prijaté primerané

bezpečnostné opatrenia.“ Odsúdený sa ukrýval v obci Ostrov pri Piešťanoch v dome svojho otca, kde si na povale vyrobil úkryt v podlahe. V úkryte mal posteľ, jedlo a pitie. Na slobode bol 128 dní.

Prvý známy útek bol pred 160 rokmi

Podobný, hoci náročnejší útek leopoldovského väzňa sa podaril pred 160 rokmi takisto v júni 28-ročnému želiarovi (bezzemkovi) Jurajovi Chromicovi z myjavských kopaníc, ktorý si odpýkával 7-ročný trest za viacnásobnú krádež. Po dvoch mesiacoch trestu, keď ho mali umiestniť v obávanej väzenskej nemocnici, sa rozhodol z väznice utiecť. Využil na to presun z kazemát, kde boli vtedy väzni ubytovaní, do pekárne, kde bol pridelený na stavebné práce. Cestou sa nenápadne odpojil od spoluväzňov, v jednej zo záhrad väznice si kameňom rozdvajil putá, vyzliekol väzenské oblečenie a skočil z hradby. Prešiel okolo vodnej priekopy, východnej brány a pustil sa smerom na Nové Mesto nad Váhom. Dve zápisnice približujúce tento útek sa zachovali z 19. júna a 1. júla 1856, keď už bol Chromica naspäť v Leopoldove. Svoj trest však nedokonal, pretože (opäť) v júni po dvoch rokoch zomrel za múrmi väznice na úplavicu.

JH, JŠ

Na Kopaniciach auto zrazilo tri cyklistky

Nedávna dopravná nehoda, čo sa stala na Kopaniciach, priniesla rozuzlenie, ktoré nabáda všetkých účastníkov cestnej premávky na zvýšenú ostražitosť a predvídavosť. Nevýraznú uličku spájajúcu popri trati Ulicu Janka Kráľa s Kukučínovou ulicou mnohí vodiči či cyklisti prichádzajúci na Kopanice od námestia chápu ako vedľajšiu cestu istotne aj pre svoju nevýraznosť, polohu v dolinke a malú frekvenciu dopravných prostriedkov prechádzajúcich po

nej. Priznám sa, že tak som ju do nedávnej dopravnej nehody chápal aj ja. A myslím si, že ju tak akosi podvedome chápajú aj vodiči, ktorí na nej bývajú, pretože doteraz podobný incident na tejto križovatke nenastal – vodiči dávali pri odbočovaní z nej akosi automaticky prednosť tým, čo idú po Kukučínovej ulici. Až dopravná nehoda pripomenula pravidlo, že tam, kde nie je cesta označená, platí pravidlo prednosti v jazde vozidiel prichádzajúcich sprava, teda že vodiči odbočujúci na Kukučínovu ulicu majú prednosť pred tými, čo prichádzajú po Kukučínovej ulici zľava.

V policajnej správe sa uvádza, že v stredu 9. novembra o 19.00 h riešili policajti dopravnú nehodu, pri ktorej tri cyklistky vošli do jazdnej dráhy osobnému autu. Tri ženy vo veku 63, 66 a 67 rokov z Leopoldova išli na bicykloch v smere od kostola na Kopanice. Na križovatke v tvare T za železničným priecestím na Kukučínovej ulici, neoznačenej dopravnými značkami, nedali prednosť osobnému autu prichádzajúcemu sprava. V dôsledku toho došlo k zrážke auta Citroen Berlingo a všetkých troch cyklistiek. *„66-ročná žena utrpela pri nehode ľahké zranenia a bola prevezená na ošetrovanie do nemocnice. Dychové skúšky na alkohol boli u všetkých štyroch vodičov negatívne,“* dodala hovorkyňa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave Martina Kredatusová.

Na dopravnú nehodu zareagovalo aj vedenie mesta, ktoré požiadalo dopravný inšpektorát o povolenie osadiť na spojovaciu cestu dopravnú značku označujúcu vedľajšiu cestu, aby bolo jednoznačne a presne určené, kto je povinný dať prednosť v jazde. Polícia zároveň upozorňuje cyklistov, že sú riadnymi účastníkmi cestnej premávky a považujú sa takisto za vodičov, i keď vedú nemotorový prostriedok. Nesprávna jazda cez križovatku patrí k najčastejším príčinám dopravných nehôd. Ak nie je prednosť v jazde cez križovatku vyznačená dopravným značením, vodič (rovnako auta aj bicykla) je povinný dať prednosť v jazde vozidlu prichádzajúcemu sprava.

(jh)

Most ešte čakajú kozmetické úpravy

Most na Trolaskoch je od novembra oficiálne zasa v prevádzke, hoci len pre peších. Automobilová doprava sa naň už nikdy nevráti. Určité úpravy však most čakajú ešte budúci rok.

Ako sme avizovali, počas rekonštrukčných prác na historickom moste sa zistilo, že naďalej vlnnú tehlovú klenbu mosta. Ukázalo sa, že osadená bentonitová rohož, ktorá mala zadržať vodu, neplní svoju funkciu, a tak projektant navrhol nové riešenie, a to položenie hydroizolačnej fólie Tatrafol. V októbri sa tak most podrobil rozobratiu povrchu a úpravám, počas ktorých bola na ploche mosta osadená spomínaná fólia a na ňu pribudla geotextília, aby nedošlo k jej poškodeniu podsypovým materiálom a kamennými kockami. Sklon dlažby by mal zabezpečiť odvádzanie vody do nevýrazných kanálikov pri čelách mosta a vodu, ktorá vsiakne, by mala odvádzať uvedená fólia do drenážnych rúr a tie zasa preč od mosta. Dodatočné práce sú platené z poisťky projektanta, teda mesto opravu nehradí. Práce na moste boli ukončené na začiatku novembra.

Most na Trolaskoch

Podľa datovania na jednom z pilierov most spájajúci Mestečko s spevnosťou vznikol asi r. 1845 na mieste staršieho premostenia močaristého ramena Váhu.

To mohlo pochádzať z obdobia výstavby pevnosti (2. pol. 17. st.). Tehlový most postavený na pieskovcových pilieroch zabezpečoval bezpečnú dopravu do r. 2013.

Ďalšie povier v barine pod mostom žili škriatkovia (trollovia).

národná kultúrna pamiatka
www.leopoldov.sk

Popritom na most pribudla tenkovrstvová omietka tak, aby bol rozpoznateľný tehlový charakter mosta a zároveň sa tak pripodobnil svojmu výzoru spreď mnohých desaťročí. Na klenbu však reštaurátori zatiaľ použili tzv. chudobnú omietku, ktorá ma za cieľ „vytiahnuť“ usadené soli z klenieb mosta. Po odstránení chudobnej omietky na klenby mosta nanesú omietku ako na ostatných častiach mosta. Aby odvodňovací a odsolovací proces bol čo najúčinnnejší, reštaurátori naniesli na klenby až dve vrstvy chudobnej omietky. V máji budúceho roka posúdia, či ju ešte na klenbách ponechajú, alebo ju odstránia a nahradia ju tenkovrstvou omietkou.

Hoci s opravou pieskovcových pilierov projekt nerátal, základné ošetroenie sa ušlo aj im. Spočívalo v základnom očistení pilierov, vo vyplnení spojov a škár medzi blokmi a v pokuse o odstránenie graffiti. Ak by sa mesto uchádzalo o zodpovedné zreštaurovanie aj týchto nosných prvkov mosta, muselo by naň vyčleniť asi 20 tisíc eur. Počas dokončovania prác na povrchu mosta boli osadené dve informačné tabule, ktoré návštevníkov stručne informujú o dejinách mosta a pevnosti.

Po osadení posledných kociek sa práce na revitalizácii mosta úplne neskončili. Upraviť sa má aj dno bývalého ramena Váhu, ktoré prekleňoval, a umiestniť doň veľké vázke okruhliačky, ktoré by pripomínali jeho pôvodnú funkciu. Táto časť úprav sa dokončí až po spomínanej výmene chudobnej omietky za trvalú. Na čelách mosta pribudnú tzv. zrkadlá, teda farebne odlišné plochy omietky, aká bola na moste pred tým, čo z neho vplyvom zavlhnutia opadala omietka a úplne sa odhalila kamennno-tehlová kostra mosta. Istým úpravám sa možno nevyhne aj jestvujúce zábradlie na obchádzke mosta, ktoré výrazne naruša pohľad na historickú a architektonickú pamiatku mesta a hovorí sa aj o možnej výmene jestvujúcich zábran na začiatku a konci mosta za vhodnejšie a esteticky menej rušivé.

J. Hladký

Z Leopoldova vlakom rovno do Prahy

Už rok s úspechom prevádzkuje spoločnosť Arriva víkendové vlakové spojenie Trenčína s Prahou. Od decembra zaviedli nové spojenie Nitra – Leopoldov – Trenčín – Olomouc – Praha. „Nedelňajšie spoje máme pravidelne vypredané. Na trenčianskej linke, ktorá zatiaľ jazdila v sobotu z Prahy a v nedeľu späť, sme ukázali, že vieme našim cestujúcim ponúknuť pohodlné spojenie. Našu ponuku budeme rozširovať a potenciál vidíme aj v predĺžení linky do Nitry. Vďaka tomu by sme dokázali lepšie obslúžiť obyvateľov stredného Považia, ktorí doteraz nemali možnosť priameho vlakového spojenia s Českou republikou,“ povedal László Ivan, generálny riaditeľ spoločností Arriva na Slovensku. Prevádzka od marca tohto roka, keď Arriva spustila linku Trenčín – Praha, ukázala, že záujem o priame spojenie

Trenčína s Olomoucom alebo Prahou je obrovský. Je to aj prvý spoj v histórii, ktorý spája Nitru a Leopoldov s Prahou priamym spojením. Umožňujú to dieslové súpravy, ktoré spoločnosť Arriva tento rok kúpila od materského koncernu Deutsche Bahn, ďalšie štyri motorové vlaky typu 845, ktoré do Trenčína jazdia už dnes. Po ich kompletnej rekonštrukcii a prestavbe na diaľkové motorové vlaky bude po slovenských a českých koľajniciach od roku 2017 v pravidelnej prevádzke jazdiť päť súprav vlakov Arriva. Dieslové súpravy majú výhodu, že môžu prechádzať úsekmi, ktoré sú aj nie sú elektrifikované, teda úsek z Nitry do Leopoldova a potom z Trenčianskej Teplej cez Nemšovú až na moravskú stranu.

Od decembra začne v piatky jazdiť nový popoludňajší vlak z Prahy do Nitry, ktorý sa vráti v sobotu dopoludnia späť z Nitry cez Trenčín do Prahy. Od apríla 2017 bude tento spoj jazdiť každý deň. V apríli začne premávať popoludňajší vlak z Trenčína do Prahy vždy v piatok, sobotu a nedeľu, pričom počas víkendu bude začínat už v Nitre. Počas letnej sezóny bude jazdiť každý deň. Ranný vlak z Prahy do Trenčína bude premávať zatiaľ iba v nedeľu, v apríli začne jazdiť už aj v piatok, sobotu a nedeľu, počas letnej turistickej sezóny (12. júna – 1. októbra) každý deň. V sobotu ráno bude predĺžený až do Nitry. Z Leopoldova bude vlak do Prahy odchádzať 7:29 a 13:32, do Leopoldova od Prahy bude prichádzať o 14:31 a 20:35. Podrobnejšie informácie o odchodoch vlakov i o nákupe cestovných lístkov nájdete na webovej stránke spoločnosti Arriva.

(maju)

Cintorínska ulica s novou cestou

V novembri sa nového povrchu dostalo aj ceste na Cintorínskej ulici. Natiahnutiu nového koberca predchádzali terénne úpravy po bokoch cesty, resp. odstraňovanie blata a pôdy, aby sa voda nezdržiavala na ceste, ale aby stekala z nej do okolitého terénu. Na upravený povrch pribudli dve 4-centimetrové vrstvy asfaltu. Komunikácia zostala vo svojej pôvodnej šírke, no pre jej navýšenie po obidvoch stranách ešte pribudli vrstvy z bieleho štrku. Tie majú splňať funkcie drenáže a rýchlo prepúšťať vodu z cesty do pôdy, zároveň majú uľahčiť vyháňanie sa vozidiel alebo chodcov po vyvýšenej komunikácii. Pribetónovaním bol ošetrený aj povrch severného parkoviska, aby mohli autá bez problémov schádzať z cesty na parkovisko a vychádzať na ňu.

V novembri finišovali práce aj na novej sekcii mestského cintorína. Pred dušičkovými sviatkami sa dokončievalo betónovanie medzihrobových priestorov posledného úseku sekcie a narezávanie dilatačných škár, aby sa betón nepraskal, a ďalšie s tým súvisiace práce. Pracovníci dodávateľa zároveň každý deň pripravovali vo forme betónové kocky, ktoré budú slúžiť ako nohy pre nové lavičky. Sedacia časť bude z trvácneho agátového dreva a nové lavičky v sekcii pribudli po dokončení prác na sekcii. Zároveň také isté lavičky nahradili na celom cintoríne aj ostatné jestvujúce lavičky. Upravené budú aj jednotlivé studne tak, aby sa pri nich nezdržiavala voda. Okrem jednotného výzoru drobnej architektúry cintorína zís-

dvojhrobových a 149 jednohrobových miest. Uvažovalo sa o výsadbe tráv, no mesto napokon vyskúša na hrobové miesta vysadiť nenáročné poľné kvety, ktoré by mali „zmäkčiť“ výzor lokality a aj pocit návštevníka.

(jh)

Spomienka na hudobníka Juliána Vanča

Hovorí sa, že čo Verešvaran, to muzikant. Naozaj, aj štatisticky platí, že v každej rodine v Červeníku sa nájde aspoň jeden člen, ktorý buď hrá na nejakom hudobnom nástroji alebo spieva. Z takejto rodiny vyšiel aj známy hudobník, milovník folklóru Julián Vančo, Leopoldovčan, ktorý bol hrdý na svoje verešvárske korene.

Azda naposledy sme Juliána Vanča (* 19. máj 1930 Verešvár † 6. október 2016 Leopoldov) mohli vidieť plného energie na oslavách 150. výročia dychovej hudby v Červeníku na slávnostnom programe. Síce už nie ako aktívneho hráča, ale ako diváka, hoci predsa len mu nechýbala muzikantská iskra v oku. Julián Vančo sa narodil v typickej mnohodednej rodine vo Verešvári. Bolo ich osem detí. Jeho otec Teofil hrával na akordeóne a aj keď Julián spočiatku tiež inklinoval k tomuto nástroju, nakoniec ako šesťnástročný presedlal na klarinet, ktorému zostal verný aj ako hudobník vo viacerých kapelách. Julián sa vyučil za zámočníka a pracoval najmä v trnavskej vozovke, ale aj na ďalších miestach, napríklad v Martine.

Ako klarinetista hrával nielen v Červeníku v domácej dychovej hudbe Verešvaranka, ale ako klarinetistu ho prizývali do rôznych iných kapiel do hlohovskej Slovakofarmy, trnavskej Vozovky, ale najmä do dychovej hudby v Drahovciach, kde naňho muzikanti dodnes spomínajú. K akordeónu, presnejšie povedané k heligónke, sa dostal napokon ako sedemdesiatročný. Dovtedy hrával aj v dychovej hudbe Verešvaranka. Ťažko mu už bolo fúkať do klarinetu, a tak heligónka bola nielen pekným návratom do čias jeho otca, ale dala mu možnosť hrať a zároveň aj spievať. Takého ho poznali nielen v jeho rodine, ale aj v Červeníku a Leopoldove. Pamätné vystúpenie v roku 2009 na ART pódium pri verešvárskej zvonici sa dostalo cez rozhlasové linky aj k poslucháčom Rádia Regina. Vtedy Julián Vančo nielen hovoril o starých zvykoch, ale aj zahral a zaspieval. V jeho šlapajach dnes ide vnuk Igor Kuzma, ktorý študuje na bratislavskom Konzervatóriu hru na pozaune.

Martin Jurčo

Slovensko, Morava - Čechy - Rakúsko

očami dôchodcov

Šanec v roku 2016

V priebehu roka 2016 sme sa snažili zmysluplne a príjemne vyplniť voľný čas dôchodcov – členov našej organizácie Šanec. Mesiac čo mesiac počas roka sme aspoň raz za mesiac naplánovali divadelné predstavenie, posedenie pre dôchodcov či zájazdy na Slovensku alebo i za hranice Slovenskej republiky.

V januári sme navštívili predstavenie Carmen v historickej budove SND v Bratislave. Ešte v tom istom mesiaci sme ako po iné roky zorganizovali fašiangovú zábavu. Vydarené podujatie bolo sprevádzané živou hudbou Mestečanka. Hodnotenie našej práce za rok 2015 sme prezentovali za účasti 120 členov občianskeho združenia Šanec.

V 16. marcový deň naši členovia navštívili susedné Rakúsko, konkrétne čokoládovňu v Kitsee. V máji sme zasa zavítali do mesta na Morave, známeho obuvníckou tradíciou – Zlína. Vo výškovej budove na 21. poschodí nám sprievodkyňa veľmi dôkladne predstavila históriu vzniku tohto mesta. Ďalej sme pokračovali do ZOO v Lešnej. Pobyt v pekne usporiadanom areáli ZOO obohatil tento výlet aj o odpočinok. V Radošinskom naivnom divadle v Bratislave sme si zasa 14. júna pozreli predstavenie Jánošík po tristo rokoch. V mesiacoch jún a júl naši členovia navštívili termálne kúpalisko v Dunajskej Strede. Veľmi pekne upravené prostredie areálu kúpaliska bolo príjemným pôžitkom po celý deň.

V mesiaci august sme zorganizovali výlet na pútnické mesto na Morave – Velehrad. Pri prehliadke katedrálneho chrámu nám sprievodkyňa svojim výkladom priblížila jeho vznik. V popoludňajších hodinách sme navštívili zámok Buchlovice. Dvojdnový zájazd sme absolvovali 27. a 28. septembra na východnom Slovensku. Navštívili sme Duklu – údolie smrti, kúpele v Bardejove, ale aj katedrálny Chrám sv. Egídia. Na druhý deň v Prešove zasa gréckokatolícky chrám, kde sú uložené ostatky pána biskupa Pavla Petra Gojdiča a Vasilu Hopku, ale i Chrám sv. Mikuláša. Prehliadku námestia sme absolvovali s pani sprievodkyňou. V popoludňajších hodinách sme sa zastavili v Soľnej bani. Bola to veľmi poučná prehliadka o fažbe tejto slanej pochutiny.

V mesiaci október sme usporiadali posedenie pri živéj hudbe Mestečanka, kde si naši členovia mohli aj zatancovať alebo pri káve či čaji a pagáčiku sa príjemne porozprávať. V novembri sme usporiadali zájazd do Kitsee v Rakúsku. No a tento rok sme 11. decembra uza-

vreli na plánovanom predvianočnom posedení, kde nás prišla pozdraviť aj primátorka mesta Terézia Kavuliaková.

Týmto prierezom som chcel našim členom i priaznivcom priblížiť jednotlivé akcie, aby takisto zhodnotili, ako sa nám darí práca v našom občianskom združení. Tieto podujatia, ktorých bolo azda adekvátne – podľa našich možností by sme nemohli zorganizovať, keby sme nemali pochopenie zo strany vedenia mesta – primátorky mesta Mgr. T. Kavuliakovej i mestského zastupiteľstva. Z našej strany im patrí veľké poďakovanie za to, že sme mohli našim členom ponúknuť tieto zaujímavé podujatia. Ešte raz Vám srdečne ďakujeme a verím, že naša plodná spolupráca bude pokračovať i v roku nastávajúcom.

K blížiacim sa vianočným sviatkom si dovoľujem v mene našich členov pani primátorky a poslancom zastupiteľstva popriať príjemné prežitie sviatkov, veľa zdravia a Božieho požehnania a do roku 2017 Vám želáme veľa múdrych – správnych rozhodnutí. Na záver chcem pozdraviť všetkých občanov a osobitne dôchodcov a popriať im príjemné prežitie Vianoc a veľa šťastia, zdravia a Božieho požehnania v novom roku.

Michal Adamkovič, foto Ladislav Pagáč

Zabudnutý leopoldovský 17. november

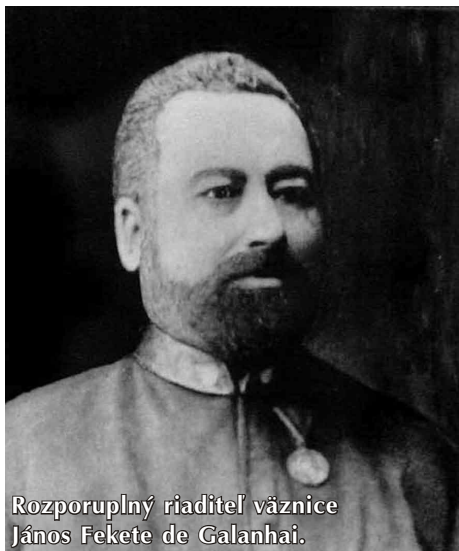
Možno by ste očakávali, že tento článok bude spomienkou na 17. november roku 1989, keď český a slovenský národ povstali proti vláde jednej strany a s tým súvisiacou politikou, predsa len siahneme troška hlbšie do leopoldovskej histórie a pristavíme sa pri takisto pohnutom 17. novembri, avšak spreď 153 rokov, keď proti podmienkam vo

mietol začať kúriť v celách dovtedy, kým teplota neklesne pod sedem stupňov.

V leopoldovskej väznici boli spočiatku situovaní väzni z ktorejkoľvek časti rakúsko-uhorskej monarchie. Podľa nariadenia uhorského kráľovského miestodržiteľstva z 11. júna 1863 sa sem mali situovať len odsúdenci s trestom do desať rokov a len Slováci. Leopoldov sa postupne stal miestom výkonu trestov odsúdencov zo západného Slovenska a z celého Podunajska, no nariadenie sa úplne nedodržovalo. Karol Körper v kronike väznice poznamenal, že v rakúsko-uhorskej monarchii nebolo národnosti, ktorá by nemala svoje zastúpenie v Leopoldove. Najviac tu bolo Maďarov, Slovákov, Srbov, Rumunov a Rusínov, ale boli tu aj boli Poliáci, Nemci, Česi a Rómovia.

Osudý valdického transportu

Nové nariadenie privítalo aj vedenie trestnice, no väzníc bolo v monarchii málo, preto bolo vlastne nevykonateľné. Trestnica mala už vtedy kapacitu tisíc odsúdených, z ktorej bolo využitých len asi sedemsto-osemsto miest. Preto 10. septembra 1863 sem prišiel pomerne veľký transport odsúdencov z Valdíc-Kartouz pri Jičíne. Karol Körper mal prístup k základným knihám trestancov a tak zistil, že išlo väčšinou o podpaľačov, ktorí boli odsúdení na tresty do pätnásť rokov odňatia slobody. Trest si začali odpýkať

Rozporuplný riaditeľ väznice
János Fekete de Galanhai.

väznici otvorene vystúpili väzni a zakrátko pre iné príčiny aj sami dozorcovia. Príčinou bolo to, že riaditeľ väznice János Fekete od-

vo valdickej väznici, v bývalom kláštore, ktorý spravovali mníšky podobne ako pred príchodom Feketeho do Leopoldova. Transport tvorilo viac ako štyridsať trestancov, medzi nimi 15 Čechov, 9 Nemecov, 8 Rusínov, 6 Poliakov, dvaja Slováci a pravdepodobne ďalší dvaja Poliaci. Osud tohto transportu bol hrozný: sedemnásti z nich zomreli v leopoldovskej väzenskej nemocnici, jeden sa zbláznil, jeden utiekol, šiesti boli omilostení v roku 1867, ôsmi roku 1868 boli prevezení do Brna a zvyšní boli po odpýkaní trestu prepustení.

Vzbura spôsobila teplota

Členovia valdickeho alebo kartouzského transportu boli zvyknutí na iné pomery v západnej časti monarchie a tamojších väzniciach. Niektorí z nich boli už vo štvrtej väznici, a teda mohli porovnávať pomery v nich. O nespokojnosti nemeckých a neskôr aj maďarských trestancov vedel aj riaditeľ Ján Fekete a preto na leopoldovskú trestnicu dohliadal vládny komisár a miestodržiteľský radca Ján Weber. Na porady vedenia trestnice dochádzal z Budína a počas jedného zo svojich pobytov v Leopoldove povolil zástupcom nespokojných trestancov predniesť mu svoje sťažnosti. Tie sa dotýkali najmä krutého zaobchádzania s trestancami a ťažkých disciplinárnych trestov, ktoré si vyslúžili napríklad za svoje sťažnosti na kvalitu stravy. Nečudo: väznicu v tom období riadil spomínaný Fekete, svojou osobnosťou komplikovaný maďarský vojak, s ktorým mali viac či menej otvorené konflikty nielen väzni, ale aj dozorcovia a ostatný personál. Ba mladý ústavný kňaz Reich po jednej takej nepríjemnosti bez rozlúčky odišiel z väznice a ani nevedno, či sa naďalej venoval pastoračii.

Komisár Weber po vypočutí väzňov pravdepodobne decentne napomenul riaditeľa, aby s trestancami zaobchádzal miernejšie. Fekete ešte v roku 1864 členov kartouzského transportu začlenil na osobitný oddiel, aby svojimi názormi neovplyvňovali na ostatných trestancov a je možné, že pre nich určil aj trocha priateľnejšie podmienky výko-

nu trestu. Nespokojnosť trestancov to však neuspokojilo. Keďže jeseň roka 1864 bola pravdepodobne mierna, Fekete nedal pokyn na vykurovanie trestaneckých spální ani po 15. novembri. Hoci v pracovných prevádzkach sa už kúril, vo väzenských spálňach sa malo začať kúriť až vtedy, keď teplota klesne pod sedem stupňov. Pocit zimy bol silnejší ako riaditeľov príkaz, a tak 17. novembra požiadali dozorca, aby sa začalo kúriť aj v spálňach. Dozorca sa odvolal na riaditeľovu inštrukciu a vznikol slovný konflikt, ktorý sprevádzali nadávky a vyhrážky. Riaditeľa Feketeho označili za podvodníka a kmína a v stupňujúcom sa napätí vraj zaznela aj vyhrážka, že riaditeľa zabijú, aj keby sami mali prísť o život.

Väzeň Oberst (Plukovník) verzus riaditeľ Fekete

Na druhý deň dozorcovia konflikt nahlásili riaditeľovi. Za vodcu nespokojných trestancov z Valdic-Kartouz označili istého Jána Obersta (jeho meno v preklade znamená plukovník). Riaditeľ si ihneď nechal naraportovať Obersta. Medzitým už boli valdickí trestanci v pracovnej miestnosti, no nepracovali. Oberst odmietol predstúpiť pred riaditeľa a po dozorcovi odkázal, že ak chce riaditeľ niečo riešiť, nech príde za ním sám. V tej situácii nebolo vhodné sa viac dohadovať a dozorca odišiel podať hlásenie Feketemu.

Podobne vznetlivý riaditeľ sa rozhodol ísť do väzenskej pracovne. Nechal si zavolať mladého rakúskeho nadporučíka, veliteľa vojenského oddielu. Ten na toto miesto nastúpil pred mesiacom, keď sa jeho predchodca nadporučík Zarbach zastrelil pre dajaký hlboký žiaľ na cintoríne trestnice, kde ho napokon aj pochovali. Nadporučík zohnal dvanásť vojakov a tí s nasadenými bodákmi robili sprievod riaditeľovi Feketemu. Vojaci zostali na chodbe, dozorca otvoril dvere a dnu vstúpili riaditeľ a nadporučík. Keď v nich trestanci uvideli Feketeho, Oberst zdvihol ruku a s pokrikom *Kamaraden - auf!* sa vrhol na riaditeľa Feketeho. Priskočil k nemu aj trestanec

Klein a zo svojich miest vyskočili aj ostatní trestanci v miestnosti. Vtom do miestnosti vtrhli aj vojaci. Trestanci odstúpili a Oberst i Klein sa ocitli medzi bodákmi. Obidvoch vyviedli von a spolu s nimi ďalších päť trestancov, čo mali najväčší podiel na tejto udalosti.

Riaditeľ v tom období mal kompetenciu v podobných prípadoch vymerať previnilcovi desať rán palicou, no Fekete určil pre obidvoch exemplárny trest, ktorý mal od rebélií odstrašiť ďalších nespokojných trestancov – štyridsať rán palicou Oberstovi a šesťnásť Kleinovi. Väzenský lekár Dr. Bettelheim oboch vyhlásil za schopných zniesť tento trest. Potrestanie bolo verejné a uskutočnilo sa ihneď. Na dvor trestnice vytiahli lavicu, na ktorej trest na výstrahu vykonal. Všetkým siedmim Fekete napokon nechal nasadiť tie najťažšie, až 18-funtové železá, teda 9-kilogramové okovy, a zavreli ich do tmavých a nevetraných kazemát, ktoré boli určené na výkon disciplinárnych trestov za ťažšie previnenia.

Fekete incident hlásil ešte v ten deň do Budína a za dôvod označil svoj zhovievavý prístup k valdickým väzňom. Vysvetľoval, že pri rozdeľovaní stravy týmto väzňom nechal viesť špeciálnu zápisnicu, pretože najväčšie výhrady týchto trestancov smerovali práve na stravovanie. Vraj vydal aj príkaz, aby týmto väzňom, ak určitú stravu odmietnu, ju nahradili iným jedlom. Naopak, podľa neho práve trestanci si do stravy primieša-

vali piesok, aby ju mohli vrátiť, a vraj vyhlásili, že v Leopoldove sa budú stále stavať na odpor, pretože vo Valdiciach mali väčšie prídelý mäsa a menej obmedzujúci režim. V hlásení uviedol aj disciplinárne tresty, ktoré trestancom udelil. Nezabudol poznamenať, že vzhľadom na úradníctvo, ktoré má k dispozícii, sa ani nedá čudovať, že k takejto situácii došlo. Miestodržiteľstvo preto žiadalo o pridelenie kvalitnejších úradníkov.

Pokáraný riaditeľ

Feketeho povahu nadriadení poznali a z miestodržiteľstva prišiel prípis, v ktorom sa uvádzalo: „*S veľkým poľutovaním preto, lebo z neskomného a nervózneho tónu hlásenia kráľovská správa musela sa o tom presvedčiť, že Vaše Blahorodie nemá vôbec ani náchylnosti, ani taktu k miernejšiemu zaobchádzaniu s trestancami, hoci bolo na to na každej domácej komisii vzhľadom na ustavičné stažnosti kráľovským komisárom upozorňované. Také mierne zaobchádzanie nevytvára železnú prísnosť tam, kde je ona pre udržiavanie poriadku potrebná, ale niekdy nedovolí, aby sa prísnosť zvrhla na takú krutosť, ako sa ona na poslednej domácej komisii z rozhorčenosti trestancov ukázala.*“ Zároveň odporúčalo Feketemu uprednostňovať chladnokrvý prístup a miernosť a aby sa pri trestaní nenechával strhnúť pomstychtivosťou a náruživosťou ako v tomto prípade, keď svojím prístupom poškodil nielen svoju autoritu, ale dokázal, že autoritu si vie udržať len tými najprísnejšími prostriedka-

Kazematy - v každej nevykurovanej cele bez okien mohli umiestniť až 40 ľudí.

Cela pre najslušnejších
vážňov - bez kúrenia, ale s oknom.

mi. Predstavení súhlasili s umiestnením previnilcov v kazematách s tým, že ďalej má však s nimi pracovať duchovný. Riaditeľ mal miestodržiteľstvu dva razy do mesiaca hlásiť,

či trestanci olutovali svoj čin.

Fekete mesiac po incidente hlásil, že Oberst nedáva najavo žiadne náznaky ľútosti, ba naopak, počas bohoslužieb zinscenoval škandál a preto ho musel odsúdiť ešte aj na pôst. Dôvodom na to boli Oberstove vyhrážky, že po návrate z kazemát bude pokračovať v organizovaní nepokojov. Spolu s Oberstom pôstom potrestal aj istého Paveleka, ktorý v kazematách rozbil zámky. Ako napokon trest v Leopoldove završil odsúdený Oberst, nevedno, ale ako dopadol celý kartouzský transport, sme uviedli na začiatku článku. Podobný konflikt vznikol v roku 1865, keď do tunajšej väznice boli odtransportovaní väzni z rakúskeho Steinu a v tom istom roku voči riaditeľovi Feketemu zorganizovali sprisahanie aj sami dozorcovia. Zaujímavosťou je to, že všetky staršie leopoldovské vzbury väzňov mali spoločný menovateľ – kvalitu stravy. S ňou sa ako ďalšia príčina snúbilo zaobchádzanie s odsúdencami. Túto prvú spomíname preto, že možno aj trocha symbolicky sa odohrala 17. novembra...

J. Hladký

2 futbalu...

Na záver tohto roka ponúkame pohľad do záverečnej tabuľky našich futbalistov, keďže počas uzávierky predchádzajúceho čísla časopisu naše A mužstvo ešte čakal posledný zápas. V tabuľke sa napokon umiestnilo na 10. mieste. Odohralo všetkých 15 zápasov, pripísalo si 5 výhier, štyri prehry a šesť ráz remizovalo. Dosiahlo vyrovnané skóre 24:24 a získalo 19 bodov. Definitívne tabuľky prípravky a dorastu sme uviedli v predchádzajúcom čísle. Veríme, že zimnú prestávku leopoldovské družstvá využijú na rekonvalescenciu a na kvalitnú prípravu, ktorú na jar zúročia na futbalových trávnikoch. Prvé jarné zápasy odohrajú v týchto termínoch:

prípravka – 1. apríla 2017 s OŠK Zavar o 10:30 doma,
dorast – 9. apríla 2017 s TJ Slovan Ostrov o 13:00 v Ostrove, dorast hrá neskôr, keďže prvý zápas majú voľný žreb, pretože Voderady odstúpili zo súťaže,
muži – 5. marca 2017 s TJ Slovan Červeník o 14:30 doma.

Gitku zaujalo...

Priblížil sa koniec Svätého roka milosrdenstva, ktorý vyhlásil Svätý Otec František od 8. decembra 2015 do 20. novembra tohto roka. A tak v nedeľu o 10. hodine 20. novembra, na sviatok Krista Kráľa, v Bazilike sv. Petra Sv. Otec symbolicky ukončil Svätý rok milosrdenstva, počas ktorého sme sa mali učiť milosrdenstvu a preukazovať ho aj iným. Mnohí sme prešli svätou bránou, aby sme poukázali na to, že vo svete jestvuje láska, že je mocnejšia než akékoľvek zlo. Mnohí ste sa zdôverili, že tento svätý rok bol vo vašom živote naozaj rokom obnovy v láske voči blíznym. Mnohí z vás však priznali, že to bol aj ťažký rok skúšky obstať v dobrom napriek nepochopeniu zo strany druhých, a často práve tých najbližších. Ba môže to priniesť únavu aj sklamanie... No tu by som rada poukázala na slová Sv. Otca pápeža Františka z jednej jeho katechézy o tom, čo znamená žiť z milosrdenstva: *„Žiť z milosrdenstva znamená cítiť potrebu Ježišovho milosrdenstva a keď cítime potrebu odpustenia útechy, jednoducho Ježišovho milosrdenstva, učíme sa byť milosrdní k iným. Pevne upretý pohľad na Božieho syna nám dáva pochopiť, akú dlhú cestu ešte musíme prejsť, no zároveň nám to dodáva nádej, vediac, že kráčame s ním a že nie sme nikdy sami.“*

Verím, že Svätý rok milosrdenstva sa v našom živote nekončí, že budeme pokračovať ďalej na ceste za Ježišom. Nech nám k tomu pomáha aj denná modlitba posvätného ruženca, ktorá skrze Matku Milosrdenstva bude stále v nás udržiavať plamienok ochoty ísť ďalej aj napriek všetkému ťažkému. Chceme vás pozvať, aby sme do svojich domovov, farností či spoločenstiev prijali obraz Božieho milosrdenstva, ktorý nech upevní a rozmnoží našu lásku navzájom i voči druhým.

S kresťanským pozdravom v duchu Kristovom a Máriinom zostáva vaša čitateľka Gitka Bayerová z Leopoldova.

**Bože, milosrdný Otče, ktorý si zjavil svoju lásku
vo svojom synovi Ježišovi Kristovi
a vylial si ju na nás v Duchu Svätom Tešiteľovi,
zverujeme ti dnes osud sveta i každého človeka.
Skloň sa k nám hriešnym,
vylieč našu slabosť, premôž každé zlo,
dovoľ, aby všetci obyvatelia Zeme
zakúsili tvoje milosrdenstvo, aby v tebe, trojjediný Bože,
vždy nachádzali prameň nádeje.
Večný Otče, pre bolestné umučenie
a zmrtvychvstanie tvojho Syna
maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom!
Amen.**

Ján Pavol II., 2002

*Aj my môžeme byť rukami, ramenami, srdcami,
ktoré pomáhajú Bohu konať jeho často skryté zázraky.*

Pápež František

Na ťahu je predseda SOKŠ

Novým predsedom Slovenskej organizácie kompozičného šachu po voľbách na valnom zhromaždení v Marianke 20. augusta na ďalšie štvorročné obdobie sa stal Marián Križovenský (* 1961) z Bratislavy, pochádzajúci z východného Slovenska, ktorý vystriedal v kresle dlhoročného lídra slovenských kompozičných šachistov a nekandidujúceho Bedricha Formánka (* 1933). V novej funkcii Mariánovi želáme dobrý víťazstvom do plachiet a nech sa mu podarí splniť všetky ciele, ktoré si pri nástupe určil! Rozhodol sa pre našu šachovú rubriku poskytnúť krátke interview:

❖ Kto vás naučil hrať šach a koľko ste mali vtedy rokov?

Otec, mal som asi 8 rokov.

❖ Venujete sa kráľovskej hre komplexne alebo ste sa zamerali len na kompozičný šach?

Počas štúdiá a krátko po ňom som aj hral za pár klubov, ale to len dovtedy, kým som nepresvedčil ostatných okolo, že kompozičný a praktický šach nie je to isté. Pri kompozičnom šachu som zoznačiatku aj riešil ako skoro každý, ale to nie je moja parketa. Takže len skladanie. Občas.

❖ Ktoré výsledky v kompozičnom šachu považujete za svoje najväčšie, najúspešnejšie?

Samozrejme, úlohy, ktoré sa dostali aj do Albumu FIDE, teda prvú cenu zo Šachového umenia 1982 s cyklickou zámenou štyroch matov, II. cenu z veľkého turnaja TUNGSRAM 1980 a, paradoxne, svoje dvojťažky s aktívnou zámenou obranných motívov a zároveň zámenou matov, ktoré nikto predtým ani potom neurobil. Paradoxne preto, že neziškali žiadne prvé ceny, ale ja si ich cením vysoko.

❖ Okrem skladania šachových skladieb ešte akými aktivitami sa v šachovej oblasti zaoberáte?

Najviac času venujem vývoju a správe webových stránok SOKŠ, teda hlavnej stránky soks.sk, podstránky pre časopis Pat a mat pam.soks.sk a podstránky medzinárodného šachového festivalu v Marianke festival.soks.sk. Okrem toho mám vlastnú stránku checkchess.net, ktorá je venovaná môjmu programu CheckChess. Je to program na vytváranie, úpravu a tlač šachových diagramov. Robím ho s prestávkami už niekoľko rokov a práve finišujem s jeho dokončením. Chcem ho venovať všetkým slovenským skladateľom, aby mali pohodlný nástroj na tvorbu šachových diagramov, ktoré potrebujú poslať do súťaží a, samozrejme, majú možnosť svoje skladby v tomto programe aj archivovať. Takže veľa času zaberá aj vývoj tohto programu. Okrem toho v práve prebiehajúcej 10. svetovej súťaži som kapitánom slovenského tímu, takže posledný rok som sa intenzívne venoval aj príprave slovenskej zásiel-

ky pre svetovú súťaž. Momentálne prebieha etapa kontroly a pripomienkovanie zaslaných skladieb. Som aj v prípravnom výbore festivalu v Marianke, takže približne mesiac pred začiatkom a mesiac po skončení sa zúčastňujem na úspešnom priebehu tohto festivalu. Zároveň som redaktorom časopisu Pat a mat v oddelení trojťažiek, takže na vlastné sklada-
nie mi teraz veľa času neostáva. Hlavne keď okrem toho väčšinu dňa trávim v práci.

❖ **Aké články alebo knižné publikácie z kompozičného šachu ste už napísali a vydali?**

Publikačnou a teoretickou činnosťou v oblasti kompozičného šachu sa nezaobrámam, ak, pravda, nepočítam pár článkov v časopise Pat a mat a na stránke SOKŠ.

❖ **Kolko času denne venujete kompozičnému šachu?**

Kolko mi zvýši. Povedzme 3-4 hodiny po večeroch.

❖ **V čom vidíte význam lokálnej a regionálnej tlače pre šachovú kompozíciu?**

Volakedy existovalo množstvo šachových rubrík, ktoré boli hlavnou liahňou nových šachových skladateľov. Väčšina z nich zanikla spolu s novinami, niektoré zanikli z iných dôvodov, dôsledkom je však výrazná absencia nových mladých skladateľov a riešiteľov. Jednou z mála je šachové okienko v Pravde, ktoré so železnou pravidelnosťou každý týždeň mnoho rokov pripravuje môj predchodca vo funkcii predsedu SOKŠ Bedrich Formánek. Hlavne jeho zásluhou vyrástlo na Slovensku toľko šachových talentov, z ktorých sa mnohí vypracovali na medzinárodnú úroveň. Je pravda, že aj dianie v kompozičnom šachu sa výrazne presúva na internetové médiá, tam si ho však nájdú väčšinou len tí pokročilejší, ktorí vedia, čo a kde hľadať. Ale základňa, ktorá si prečíta noviny večer v kresle, alebo si vyrieši cez víkend problém z rubriky len tak z papiera, sa tým nijako významne nerozrastie.

❖ **Aký význam má podľa vás zavádzanie šachu do škôl ako povinného alebo nepovinného predmetu?**

U nás nemá šach ako povinný alebo nepovinný predmet na školách tradíciu, ako boli šachové krúžky. Určite prispieva k cibreniu logiky a v prípade zavedenia do osnov by som pridal aj časť o kompozičnom šachu. Jeho prínos by som videl hlavne v trénovaní trpezlivosti. Tá dnes chýba mnohým v akejkolvek oblasti.

❖ **Ako sa vám páčilo na poslednom Festivale kompozičného šachu v Marianke? V čom vidíte jeho hlavný prínos?**

Mne sa páči v Marianke každý rok. Je tam možnosť stretnúť skladateľov z celého sveta, ktorých mená pozná človek len zo šachových diagramov. Oproti svetovým kongresom je tu navyše útulnejšia, menej formálna atmosféra a zaujímavý program, na ktorý sa vždy teším. Či sú to už pravidelné výlety, večerné filmy, ale hlavne prednášky, ktoré od minulého ročníka ešte počas festivalu zverejňujeme na internetovej stránke festivalu. Pravda, ja tam mám aj isté povinnosti, ako som spomenul, takže si to až tak nedokážem užiť, ale teším sa rovnako.

❖ **Aké ciele si kladiete v novej funkcii predsedu SOKŠ za prvoradé?**

Jednou z hlavných priorít je návrat SOKŠ do štruktúry Slovenského šachového zväzu, kam logicky patrí a odkiaľ sa pred pár rokmi nelogicky vytratil. Alebo získanie finančnej dotácie z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, odkiaľ už takisto niekoľko rokov nedostávame ani cent. Jediným zdrojom príjmu je predplatné za časopis Pat a mat a 2 % z daní, čo postačuje maximálne na pokrytie nákladov na účasť slovenského delegáta a jedného riešiteľa na svetovom kongrese v kompozičnom šachu. Už dlhšie uvažujeme nad špeciálnym číslom Patu a matu alebo samostatnou publikáciou pre mladých (alebo nových) autorov. Okrem času a nasadenia autorského kolektívu to však vyžaduje aj nejaké peniaze, aby tých pár čísiel, ktoré by sme boli schopní vytlačiť, neostalo len v archíve autorov.

Za rozhovor ďakuje Gorazd Kollárik

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **Rudolf Marko**

Čierny: **Gorazd Kollárik**

Leopoldov 1980 (tréningová analytická partia)

Philidorova obr. [C41]

1.e4 e5 2.f3 d6 3.d4 Jf6 [Už v r. 1749 Francúz André Danican Philidor v Analýze šachovej hry vykonal rozbor otvorenia, ktoré neskôr po ňom pomenovali a majú ho v súčasnosti vo svojom repertoári aj významní šachoví veľmajstri.] **4.Jc3 Jbd7 5.Sc4 Se7** [5. - c6? 6.d:e5 J:e4 7.J:e4 d5 8.S:d5 Da5+ 9.Jc3 c:d5 10.D:d5 Hall vs. Hookham, Adelaide 1887, 6. - d:e5 7.Jg5 Sb4 8.J:f7 Da5 9.Sd2 Vf8 10.a3 S:c3 11.S:c3 Dc7 12.Jd6+ Kd8 13.Dd2 Devčič vs. Sevo, Zagreb 1998 s výhodou bieleho.] **6.Jg5** [Iné možnosti bieleho sú: 6.S:f7+, 6.d:e5, 6.0-0] **6. - 0-0 7.S:f7+** [7.f4 c6 8.d:e5 d:e5 9.0-0 h6 10.J:f7 V:f7 11.S:f7+ K:f7 12.f:e5 J:e5 13.D:h5+ Kg8 14.D:e5 Sd6 15.Dd4 S:h2+ s ulovením dámy v strede šachovnice podľa partie Bojovič vs. Nikolič, Vrnjaska Banja 2006.] **7. - V:f7 8.Je6 De8 9.J:c7 Dd8 10.J:a8 b5 11.d:e5 J:e5 12.0-0 Sb7 13.f4 Jed714.J:b5 S:a8 15.Se3 Db8 16.c4 a6 17.Jc3 J:e4** [Pozri diagram!] **18.J:e4** [Partia Pilnik vs. Najdorf, Buenos Aires 1941 pokračovala: 18.Jd5? D:b2 19.Vb1 D:a2 20.Dd4 S:d5 21.c:d5 Jec5 22.Va1 De2 23.Vae1 Dh5 24.Dd2 Df5 25.h3 h5 26.Da2 Sh4 27.Sf2 S:f2+ 28.V:f2 Jf6 29.Vf3 Kh7 30.Dc4 a5 a čierny nakoniec vyhral, ale aj po 19.Sd4 Dd2 20.Ve1 D:d1 21.Va:d1 S:d5 22.c:d5 Jdc5 23.Vb1 Sf8 24.S:c5 J:c5 25.g3 Vf5 26.Ved1 g5 27.f:g5 V:g5 28.Vf1 Kg7 29.Vbe1 Ve5 30.V:e5 d:e5 31.Vb1 Kf6 32.Vb8 Jd7 33.Vc8 e4 34.Vc7 Jb6 35.V:h7 J:d5 má čierny v koncovke pozičnú výhodu dvoch ľahkých figur s nebezpečným pešiakom na e-stĺpci voči bielej veži.] **18. - S:e4 19.De2 d5 20.Vac1 Db7 21.c:d5 S:d5 22.b3 Sd6 23.Vc2 Sc7 24.Dd2 Jf8 25.Vfc1 Je6 26.g3 Se4 27.Vc4 a5 28.Vd1 Sf3 29.Vf1 h5 30.Vf2 h4 31.Dd3 Sc6 32.Dg6 Vf6 33.Dc2 Sd5 34.Vc3 Se4 35.De2 h:g3 36.h:g3 Vg6 37.g4** [37.Kh2?? Vh6+ 38.Dh5 V:h5+ 39.Kg1 Vh1 mat.] **37. - Dd5 38.g5 Df5 39.Kf1 Dh3+ 40.Ke1 J:f4 41.Dc4+ Jd5 42.D:e4 J:c3 43.D:g6 D:e3+ 44.Kf1 Dh3+ 45.K:g1 Dd7 46.Kf1 Sd8 47.Df5 D:f5 48.V:f5 J:a2** [48. - Kh7 49.a4 Je4 50.Vb5 J:g5 51.b4 a:b4 52.a5 S:a5 53.V:a5 Je4 54.Vb5 g5 55.V:b4 Jf6 =, 50. - Sc7 51.b4 a:b4 52.V:b4 Jd6 =] **49.Vd5 Se7 50.V:a5 Jc1 51.Va7 S:g5 52.b4 Jd3 53.b5 Jc5 54.b6 Sf4 55.Ke2 g5 56.Kf3 Kf8 57.b7 Jd7 58.Kg4 Ke8 59.b8D+ J:b8 60.Va8 Kf7 61.V:b8 S:b8 62.K:g5 a remíza.** Prevalha strelca čiernemu nepostačuje na zmatovanie bieleho kráľa. Partia bola teoretickým prínosom do starodávnej obrany vo variante po ťahu 6.Jg5, kde asi biely nemôže počítať s výhrou pri správnej hre čierneho.

Philidor vlastným menom **Francois Andre Danican** (* 7.9.1726 Francúzsko - 31.8.1795 Anglicko) - najznámejší šachista 18. st. a hudobný skladateľ. Pochádzal z hudobnej rodiny a rodičia si želali, aby pokračoval v rodinnej tradícii. Jeho busta spolu s bustami iných významných hudobníkov zdobí portál

Parížskej opery. Šach hral už od svojich šiestich rokov, ale najviac sa naučil ako štrnásťročný u slávneho francúzskeho hráča Legala. Vyučoval hudbu, komponoval a vo voľných chvíľach hral šach v parížskej kaviarni *Café de la Regence*, kde postupne porážal všetkých hráčov. Keď r. 1745 zohral súčasne dve partie naslepo, bol oslavovaný a encyklopedisti Diderot a D' Alembert zaradili túto udalosť do svojich spisov. V rokoch 1745 až 1754 striedavo žil v Anglicku, Holandsku a Prusku. Roku 1747 porazil v Londýne najlepšieho anglického šachistu P. Stammu 8:2 aj napriek tomu, že všetky partie hral s čiernymi kameňmi a remízy sa počítali Stammovi ako výhry. Philidor premýšľal o vzťahoch šachových figúr a dospel k názorom, ktoré odporovali vtedajšiemu učeniu a zhrnul ich v knihe *L'analyse du Jeu des Echecs*, ktorú napísal r. 1749 v Holandsku. Zakrátko dosiahla 20 vydaní, bola preložená do mnohých jazykov sveta a stala sa šachovou bibliou. *Analýza šachovej hry* sa stala základom nových zásad stratégie a taktiky v šachu. Ako prvý prišiel s myšlienkou, že pešiaci sú dušou hry. Analyzoval a odporúčal otvorenie charakterizované ťahmi: 1.e4 e5 2.f3 d6, ktoré nesie jeho meno. Zistil, že šachová hra je založená na objektívnych zákonitostiach pozície a je treba mať v každej partii plán hry, ktorému je treba podriadiť ťahy. Už táto myšlienka bola revolučná pre Philidorových súčasníkov, ktorí sa snažili dať súperovi mat čo najrýchlejšie. V r. 1751 navštívil Prusko ako hosť pruského kráľa Frederika II. V r. 1754 po návrate do Francúzska sa usídlil v Paríži. Nasledujúcich dvadsať rokov sa však venoval prevažne hudbe, keď sa stal jedným z tvorcov francúzskej komickej opery založenej na ľudových motívoch a pochopenej v najširších ľudových vrstvách. Skomponoval dvadsaťpäť oper a získal veľké uznanie parížskeho publika. V r. 1755 porazil v šachu Legala; presný výsledok však nie je známy. Od r. 1775 často chodil do Londýna do šachového klubu *Parsloe*, kde aj vydal druhé vydanie svojej knihy. Počas jeho pobytu v Anglicku r. 1792 vypukla francúzsko-anglická vojna a vtedajšia vláda Francúzska mu zakázala návrat späť, pretože ho registrovala ako emigranta, čo ťažko prežíval. Na veľké úsilie rodiny mu povolila návrat r. 1795. Avšak niekoľko dní po získaní tejto správy v Londýne zomiera a je pochovaný v kostole *St. James-Picadilly*. Zachovali sa len jeho partie, ktoré hral v simultánskach alebo kde dával výhodu figúry.

(GK)

Šachové okienko

Začiatkom 40. rokov minulého storočia (1943) pribudla do šachovej rubriky Slovenského magazína ďalšia prvotina (dvojťažka). Uverejnil ju vtedy 16-ročný chlapec pochádzajúci z Banskej Štiavnice. Odvtedy zložil i uverejnil okolo sto skladieb rôzneho žánru (dvojťažky, trojťažky, samomaty, pomocné maty, reflexný mat, retrográdny problém), ale väčšinou dvojťažiek. Získal za ne viacero vyznamenaní a medzi nimi aj veľa cien. Ku kompozičnému šachu ho pritiahol jeho starší sused i šachový učiteľ Alexander Pituk, s ktorým hrávali spolu aj bleskové partie. Pre svoje skladby si vyberal vždy obsažené a originálne námety. Jeho meno a priezvisko nad diagramom je vždy zárukou vysokej kvality. Titul medzinárodného rozhodcu FIDE v kompozičnom šachu mu bol udeľený už v r. 1956. Neviedol si podrobnú evidenciu svojich uverejnených skladieb, ale už v r. 1980 sa podarilo Bedrichovi Formánkovi a Jurajovi Brabcovi zozbierať jeho 64 skladieb a uverejniť ich aj so sprievodným textom v metodickom liste. Na šachovnici dokáže zvládnuť asi každú šachovú ideu. Pri svojej skladateľskej činnosti sa zaoberal rozličnými témami. V skladbe na diagrame, ktorá získala v 3. Svetovej súťaži kompozičného šachu v oddelení A2 4. miesto, si treba všimnúť okrem riešenia aj zvodnosti:

1.Jd4?, 1.Je5? a 1.J:g5? Téma vo dvojťažkách znela: *Po dvoch (troch) zvodníkoch s tou istou hrozbou má čierny dve (tri) obrany, ale iba jedna z nich je účinná. Tieto obrany v základnom postavení budú neexistujú, alebo vytvárajú pripravené hry a v skutočnom riešení vedú k tematickým variantom.*

Biely začne a dá mat druhým ťahom!

Pri príležitosti významného životného jubilea želáme nestorovi slovenských šachových skladateľov **Ludovítovi Lačnému** (* 8. 12. 1926) zo Žiaru nad Hronom, absolventovi UK v Bratislave a Vysoké školy technickej v Košiciach, pevné zdravie, veľa spokojnosti v rodinnom kruhu i úspechov v oblasti kompozičného šachu! Je tiež jedným dôkazom toho, že šach pomáha človeku v boji proti Alzheimerovej chorobe a dožiť sa vysokého veku v primeranom zdraví.

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 25. 1. 2017 Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 29 bol vyžrebovaný Marián Červenka z Bratislavy. Blahoželáme!

Riešenie skladby č. 29 (Timman): 1.e7 Vf8 2.g5! (2. - S:g5 3.e:f8D, 2. - Vc8 3.g:h6, 2. - Sg7 3.e:f8D S:f8 4.a5) **2. - K:g5 3.f4+!** (3.e:f8D? S:f8 4.a5 J:f3 5.a6 K:g6 6.a7 Sg7 7.a8D Kh7 a 8. - Je5 =) **3. - K:g6 4.e:f8D S:f8 5.a5 Je2 6.f5+!** (6.a6? J:f4+ 7.Kc6 Sg7 8.a7 Jd3 9.a8D Je5+ 10.Kd5 Kh7) **6. - K:f5** (6. - Kh7 7.a6 Jc3+ 8.Kc6) **7.a6 Jf4+ 8.Kc6 a biely vyhrá.** Biely postupne obetoval svojich troch pešiakov, aby zabránil čiernemu v premene svojho pešiaka na a-stĺpci.

Naši riešitelia nám o skladbe napísali (jedno „riešenie“ je ladené už na silvestrovskú nôtu):

1.e7! Vf8 2.g5! K:g5 3.f4+! K:g6 4.e:f8D S:f8 5.a5 Je2 6.f5+! K:f5 7.a6 Jf4+ 8.Kc6 a biely ľahko vyhrá. Veľmi ťažká štúdia na riešenie nabitá prekvapujúcimi obeťami. (Ivan Garaj, Bratislava)

1.e7 Vf8 2.g5!

A) Po ústupe čiernej veže po 8. rade príde jednoduché 3.g:h6 a sama čierna veža ani spolu s čiernym kráľom (čierny jazdec je mimo hry) neudrží troch voľných pešiakov e7, h6 a a4.

B) Prirodzeným ťahom 2. ... K:g5 zablokuje čierny kráľ návrat čierneho strelca na e3 pri chytní voľného a-pešiaka: 3.e:f8D S:f8 4.a5 Je2 (nie je k dispozícii prevod čierneho strela na e3 ťahmi 4. ... Sh6 a 5. ... Se3) 5.a6 Jc3+ 6.Kc6 a premenou a-pešiaka.

C) Po 2. ... Je2 vychádza aj 3.e:f8D S:f8 4.a5 (návrat čierneho strelca na e3 cez pole h6 blokuje biely pešiak g5) aj 3.g:h6. (Vladimír Puchart, Trnava)

Chcel som poslať riešenie zo ŠO č.29,ale nevyriešil som. Určite má nejaké riešenie, keď je to súťažná otázka. Som zvedavý na odpoveď! (Ján Marko, Bratislava)

(GK)

Skladba č. 30
Ludovít Lačný
A2 3. WCCT C 15. 2. 1986

Mat 2. ťahom (14 - 11)

Spoločenská kronika

November – december

2016

Narodili sa

Metod Dubrovay
Tobias Lenghart
Nicolas Margetiny
Michal Špacír
Jakub Vachan
Timea Ulehlová
Viktor Selnekovič
Sofia Honířková
Timotej Polčík

Jubilanti

Anna Antaličová
Antónia Baranovičová
Helena Foltánová
Lubomír Jošt
Eva Klimanová
Irena Paulovičová
Mária Reháková
Edita Ščibravá
Jozef Šiška
Lubomír Trnka
Štefan Zelenay

Dominik Antal
Helena Balážová
Vincent Grajciar
Ing. Jozef Kleštinec
Gorazd Kollárik
Michal Mizerík
Vladimír Staš
Jozef Tiso
Eva Vachanová
Mária Zelenayová
Valéria Dingová
Ing. Eva Guľová
Jaroslav Honířek
Emília Kovarská

Štefan Kraus
Ladislav Láska
Timotej Malovec
Ondrej Škerko
Anna Bělohobková
Bohumil Klus
Miloslav Kožuský
Jaroslav Krajčovič
Helena Lířková
Adela Nemcová
Karol Ondrus
Irena Masaryková

Alojz Sporinský
Marta Pavlovičová
Jolana Chatrnuchová
Jaroslav Korbelič
Alžbeta Ondrušeková
Hildegarda Kuzmová
Irena Masárová
Lýdia Pestúnová
Vlasta Cepková
František Pistaš
Jozef Oravec
Mária Löfflerová
Mária Krajčiríková

Opustili nás

Mária Guľová
Elemír Lehotský
Antónia Marcinková
Marie Polčířková
Veronika Sitárová
Peter Skákala
Ján Vlasák
Ján Lukáč

Pripravila
Mgr. Viera Lietavová.

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 30. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: december 2016

Foto: Vojtech Moravčík, Jerguš Moravčík